

Franken advocaten

www.frankenadvocaten.eu

• Projectontwikkelingsovereenkomsten • GIW-procedures • Huurrecht bedrijfs- en woonruimte • Erfpacht, erfdienstbaarheden, opstal- en appartementsrechten • PPS • Aanbestedingsrecht • Staatssteun • Grondbeleid • Structuurvisies, bestemmingsplannen en ontheffingen • Bouw-, aanleg-, gebruiks-, en monumentenvergunningen • Milieuvergunningen, meldingen en nadere eisen • Bodemverontreiniging, sanering en kostenverhaal

Bestuursrecht

Gemeente mag subsidieontvanger niet de Balkenendenorm opleggen

In een uitspraak van 9 april jl. kwam de rechtbank 's-Hertogenbosch tot het oordeel dat het de gemeente niet is toegestaan aan een subsidie de verplichting te verbinden dat het salaris van de medewerkers van de subsidieontvanger de Balkenendenorm niet mag overschrijden.

In deze kwestie zijn de feiten als volgt. Bij beschikkingen van 7 juli 2011 heeft het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) van de gemeente Eindhoven voor het jaar 2010 subsidie verleend aan de Stichting Novadic-Kentron (hierna: Stichting) voor het verzorgen van verslavingszorg binnen de gemeente Eindhoven.

Aan deze subsidie heeft het college onder meer de voorwaarde verbonden dat de Stichting in 2012 geen lonen mag uitbetalen die de zogenaamde Balkenendenorm overschrijden. Bij overschrijding van deze norm wordt het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de subsidievaststelling verminderd. De

vermindering is bij de eerste keer gelijk aan het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft. Bij de tweede keer wordt dit bedrag verhoogd met 50%. In 2013 bedraagt de Balkenendenorm een salaris van € 193.000,- per kalenderjaar.

De Stichting is het niet eens met de verplichting dat de beloning van haar medewerkers de Balkenendenorm niet mag overschrijden. Volgens de Stichting mogen op grond van de wet aan de subsidie slechts verplichtingen worden verbonden die strekken tot het verwezenlijken van het doel van de subsidie. De door de gemeente opgelegde verplichting strekt er slechts toe ervoor te zorgen dat er binnen de Stichting geen inkomens zijn die de Balkenendenorm overschrijden.

Het college is echter de mening toegedaan dat het wel om een doelgebonden verplichting gaat. Volgens de gemeente strekt de bepaling tot een doelmatige besteding van subsidiegelden. Door te stimuleren dat de salarissen en uurtarieven van medewerkers van gesubsidieerde instellingen niet buitensporig hoog zijn, zouden de subsidiegelden meer worden ingezet voor het doel waarvoor de subsidie wordt verleend.

Nadat de Stichting tevergeefs bezwaar had gemaakt tegen de beschikking tot subsidieverlening, heeft de Stichting beroep ingesteld bij de rechtbank 's-Hertogenbosch.

In de uitspraak van 9 april jl. oordeelt de rechtbank dat de aan de subsidie verbonden verplichting dat het salaris van de medewerkers van de Stichting de Balkenendenorm niet mag overschrijden, geen doelgebonden verplichting in de zin van de wet is. Daartoe overweegt de rechtbank dat in de toelichting op deze bepaling is opgenomen dat het college wil voorkomen dat binnen door de gemeente gesubsidieerde instellingen topinkomens worden betaald. Gelet hierop is volgens de rechtbank geen sprake van een verplichting die strekt tot verwezenlijking van de aan de subsidie verbonden doelstelling. Verder geeft de rechtbank aan dat de sanctie die wordt gesteld op het overtreden van de Balkenendenorm verder gaat dan no-

dig is met het oog op een doelmatige besteding van subsidiegelden.

Op grond van de wet mag een gemeente tevens eisen stellen aan de wijze waarop of de middelen waarmee de instelling de gesubsidieerde activiteiten verricht. In dit kader oordeelt de rechtbank dat de verplichting ook niet betrekking heeft op de wijze waarop of de middelen waarmee de gesubsidieerde activiteit wordt verricht. De verplichting heeft echter geen betrekking op medewerkers van de Stichting, maar op de inkomens die worden uitbetaald aan medewerkers van de Stichting.

De rechtbank komt tot de conclusie dat het college aan de Stichting niet de verplichting had mogen opleggen dat de beloning van haar medewerkers de Balkenendenorm niet mag overschrijden.

Nieuwsflits

Persoonlijke belangen raadsleden bij besluitvorming

... Door een gemeenteraad werd gestemd over een bestemmingsplanherziening waarbij de buurman van een raadslid een extra woning op zijn perceel wenste. Met de kleinst mogelijke meerderheid wees de raad deze herziening af. Appellant meende dat het raadslid bij deze stemming een persoonlijk belang had waardoor er in strijd gehandeld was met artikel 2:4 Awb en artikel 28 Gemeentewet. Temeer daar het raadslid zich bij een eerdere stemming had onthouden. Stemrecht van een raadslid is echter fundamenteel uitgangspunt, aldus de ABRvS op 20 maart 2013, en voor afzien van stemrecht dient sprake te zijn van bijkomende omstandigheden.

Het enkele feit dat een raadslid belanghebbende is in de zin van artikel 1:2 Awb vormt niet een dergelijk bijkomende omstandigheid. ...

Uitspraak Europees hof inzake France Télécom

Het Franse telecombedrijf France Télécom S.A. verkeerde begin 2002 in zwaar weer. Grote schulden, oplopende verliezen en lagere ratings van de ratingbureaus. Voor de Franse overheid, als belangrijk aandeelhouder, reden om actie te ondernemen. Dat deed de Franse overheid op een aantal manieren. Uiteindelijk heeft het Europese hof op 19 maart jl. beoordeeld of deze handelwijze van de Franse overheid ongeoorloofde staatssteun inhield. Wat waren de feiten?

Allereerst berichtte de Franse minister van Economie in een interview in juli 2002 dat de overheid France Télécom S.A. bij financieringsproblemen te hulp zou schieten. Voor de ratingbureaus was dit de aanleiding om de rating van France Télécom niet verder te verlagen. Na verdere verliezen berichtte de Franse overheid dat opnieuw in september 2002 waardoor het ratingbureau de rating van France Télécom verbeterde. Vervolgens presenteerde France Télécom in december 2002 een actieplan ter verbetering van haar financiële situatie. Op hetzelfde moment gaf de Franse overheid een persverklaring uit waarin zij aangaf als aandeelhouder tegen marktvoorwaarden, desgewenst door France Télécom, een nader krediet (9 miljard euro) ter beschikking te zullen stellen. Vervolgens bleek France Télécom in staat op eigen kracht, en zonder deze nadere kredietverlening door de Franse overheid, haar financiële situatie op peil te krijgen. Dit kwam ook uit in de verbeterde ratings, die het gevolg waren van de toegezegde steun door de Franse overheid.

De Europese Commissie meende vervolgens dat het toegezegde maar

weliswaar niet geëffectueerde krediet door de Franse overheid, gezien in de context van de sinds juli 2002 afgelegde verklaringen door de Franse overheid, ongeoorloofde staatssteun betroffen.

Het Europese gerecht in eerste aanleg verwierp die stelling van de Europese Commissie en enkele concurrenten van France Télécom. Volgens het gerecht waren er geen afzonderlijke en specifieke handelingen verricht door de overheid die ieder voor zich juridisch bindende verplichtingen inhielden en een voldoende concreet economisch risico voor de begroting opleverde. Dat zag het Europese hof aanzienlijk anders.

Allereerst nam het hof volgens vaste rechtspraak tot uitgangspunt dat voor staatssteun niet aangetoond behoeft te worden dat er daadwerkelijk staatsmiddelen zijn overgedragen. Staatssteun kan ook bestaan uit garanties of het anderszins overnemen van verplichtingen. En, aldus het hof, omdat staatssteun volgens vaste rechtspraak beoordeeld moet worden aan de hand van de gevolgen ervan, dienen verschillende maatregelen niet afzonderlijk beoordeeld te worden

maar als één enkel optreden. Daarbij is de chronologie en de doeleinden van die opeenvolgende maatregelen van belang. Zo diende de, weliswaar niet aanvaarde, krediettoezegging in december 2012 gezien te worden in het licht van de eerdere persverklaringen van de Franse overheid in juli en september 2012. Dat geheel aan gebeurtenissen bij elkaar genomen achtte het hof derhalve een vorm van ongeoorloofde staatssteun. Daarbij liet het hof nadrukkelijk in het midden of de persberichten uit juli en september 2012 op zich reeds een vorm van staatssteun konden behelzen. Wel mochten die, voor zover nog nodig, gebruikt worden bij de beoordeling van de krediettoezegging in december 2012.

Vermeldenswaardig is voorts dat de door het hof beoordeelde beschikking van de Europese Commissie twee belangrijke kwesties inhield: ten eerste de vraag of er sprake was van ongeoorloofde staatssteun; maar ook de vraag of die staatssteun teruggevorderd moest worden. In de gewraakte beschikking was de Europese Commissie van oordeel dat zulks niet behoefde. Of dat oordeel terecht is, is

Vervolg Europees recht en staatssteun

nog onderwerp van een vervolgprocedure. Het uitgangspunt van de Europese Commissie is echter al veelzeg-

gend en een concreet bedrag van de ongeoorloofde staatssteun laat zich in deze casus ook moeilijk vaststellen.

Daarmee lijkt de procedure toch om des keizers baard.

Nieuwsflits

. ... Op 11 april 2013 heeft advocaat-generaal Wathelet geconcludeerd in de aanbestedingskwestie tegen de gemeente Eindhoven inzake het project Centrum Doornakkers. De advocaat-generaal concludeerde dat er geen sprake kan zijn van een concessieovereenkomst in het geval gronden voor openbare werken in eigendom aan de ontwikkelaar worden overgedragen. Daarmee verduidelijkt de advocaat-generaal deze opgelaten vraag in het eerdere Müller-arrest van het Europese hof. ...